

Naturvernforbundet i Nordland og Naturvernforbundet i Finnmark

Ved Frode Solbakken, fylkesleder Nordland og Kjell M. Derås, fylkesleder Finnmark

NVE

Korgen 09.02.2026

Innspill til høring av forslag om endring av kraftberedskapsforskriften § 4-1 – Reparasjonsberedskap. Referansenummer 202524740

Nord-Norge har mange utfordringer. Naturtap og et skjerpet trusselbilde er to av dem. 2026 er Totalforsvarsåret. Det gir en god anledning til å se disse to utfordringene i sammenheng og undersøke om det finnes løsninger som vil gavne både naturen og sikkerheten i nordområdene.

Naturen bygges ned bit for bit. Arealendringer er den største driveren for naturtap i Norge. Regjeringens handlingsplan for naturmangfold slår fast at vi skal redusere nedbyggingen av særlig viktige naturarealer innen 2030. Fra 2018 til 2023 kom 55–60 % av tapet av inngrepsfri natur fra energiutbygging, inkludert kraftlinjer og mange mil med vindindustriveier. Dette gjør kraftutbygging til den største enkeltfaktoren bak naturinngrep i nyere tid.

Det er avgjørende at vi planlegger smartere og velger arealgjerrige løsninger når kraft og fiber skal fram. Hvis kraftlinjer og fiber legges i jordkabel vil naturinngrepene reduseres og sikkerheten for kritisk infrastruktur øke. Dette er også klimatilpasning. Jordkabler vil være bedre skjermet for ekstremvær enn luftlinjer. Det er uakseptabelt at kraftforsyningen til mobilnettet kan bli slått ut i lengre perioder som følge av vindfall over linjenettet og fiberbrudd. På Helgeland vurderte DSB å sette inn mobile basestasjoner etter at nettet kollapset under stormen romjula 2025. Å erstatte luftlinjer med jordkabel fram til basestasjonene framstår som et godt forebyggende tiltak for å unngå lignende situasjoner i framtida. Kritikere av bruk av jordkabel peker ofte på kostnader, men luftspenn kan vise seg å bli enda dyrere på sikt som følge av økt naturtap og redusert beredskap.

Myndighetenes åpne trusselvurderinger viser at russiske tjenester kartlegger og kan ramme sivil infrastruktur, blant annet ved hjelp av sivile fartøy langs norskekysten. Nordområdene og havbunnen er strategiske mål i en konfliktsituasjon. Ved valg av infrastrukturløsninger må det vektlegges at overvåkning og reparasjon er mulig. Kritisk infrastruktur som ligger langt inne på fjellet, uten folk i nærheten, er mer sårbar både for sabotasje og skjult kartlegging. Legger vi kraftlinjer og fiber i jordkabler langs eksisterende veier, får vi flere 'øyne og ører' som følger med på hva som skjer og dermed redusert responstid ved uønskede hendelser.

Lokalsamfunn, naturbrukere og reindrifta sitter på uvurderlig lokalkunnskap. I et totalforsvarsperspektiv er dette en ressurs som styrker både overvåkning, situasjonsforståelse og beredskap. Vi mener våre forslag tilrettelegger for at disse ressursene kan utnyttes bedre enn i dag. Lokalkunnskap og tilstedeværelse kan ikke erstattes av satellittbilder eller annen fjernovervåkning.

Vi foreslår bruk av jordkabel for å skjerme inngrepsfrie naturområder, viktige fugleområder og reindriftsland. Det bør utredes å erstatte luftlinjer med jordkabel der natur- og sikkerhetshensyn tilsier det. Og vi vil anbefale at nye linjetraseer legges langs trafikkerte veier.

Klimautvalget minner oss om at naturressursene må brukes med varsomhet, særlig gjelder dette arealer og kraft. Beslutninger som tas nå, låser oss i tiår framover. Derfor er det klokt å prioritere løsninger som vil fungere på lang sikt, gir færre naturinngrep, er klimatilpassede og tilbyr høy driftssikkerhet.

Nord-Norge har de største inngrepsfrie og sammenhengende naturområdene i landet. Nord-Norge er også av stor strategisk og sikkerhetspolitisk betydning. De grepene vi foreslår er ikke radikale, men snarere utslag av sunn fornuft. Naturen tåler ikke flere unødige inngrep. Samfunnet tåler ikke flere unødige sårbarheter. Valgene vi tar nå avgjør hvor robust – og hvor naturvennlig – infrastrukturen i nord blir i framtida.

Frode Solbakken, fylkesleder Naturvernforbundet i Nordland

Kjell M. Derås, fylkesleder Naturvernforbundet i Finnmark